

Ilgaz Gümüştas

Zamansız Hamleler

En İyi Hamlelerin Yönetmeni: Eisenstein

1900' lü yılların başında sinema yeni doğmuştu. O yıllarda Steinitz, satranca nasıl yön verdiyse, sinemaya da Eisenstein öyle yön vermiştir. 1925 yılında çevirdiği Potemkin Zırhlısı filmi halkı isyana götürme tehlikesi olduğu için çeşitli ülkelerde yasaklandı. 1958 yılında "Tüm zamanların en iyi filmi" seçildi. Filmin en ünlü sahnesi, Odessa merdivenlerinde, askerlerin halka ateş açma sahnesidir. Öğrencisinin notlarından oluşan "Sinema Dersleri" kitabında Eisenstein,

öğrencisine bu sahneyi örnek verir.

"Potemkin'de halkın merdivenlerden aşağı koşuşmasının, çocuk arabasında doruğa ulaşması sahnesi önemlidir. Bir merceğin odaklanması gibi çocuk arabası kendinde büyük aksiyonu toplar ve onu yineleyerek yansıtır. Filmde özel bir önemi olan, bu tür bir dramatik yapı kurulmasını "çifte vuruş" diye tanımlarım ve yaratıcı çalışmanın temeli yaparım."

Bu sözden sonra satranççıların da aklına çifte şah ya da çifte istek teması gelecektir. Satrancın daha bir çok ögesinin kitapta kullanıldığını göreceksiniz. Madem ki Eisenstein satrançtan yararlanıp film yapıyor, biz neden O'nun filmlerinden yararlanıp satranç oynamayalım?

Satrançta görüş açısını geliştirmek isteyen herkese bu kitabı mutlaka tavsiye ediyorum.

Analizli Maç

Geçen hafta Spassky'nin Fischer'i yendiği maçı göstermiştik. Bu hafta da 5-1 biten Fischer-Petrosian maçında Fischer'in tek yenilgisini inceleyelim.

Tigran Petrosian (2640) - Robert James Fischer (2760) [D82]

Dünya Şampiyonası Adaylar Finali Buenos Aires (2), 05.10.1971

1.d4 Af6 2.c4 g6 3.Ac3 d5 4.Ff4 Fg7 5.e3 c5 6.dxc5 Va5 7.Kc1 Ae4 8.cxd5 Axc3 9.Vd2 Vxa2 10.bxc3 Va5 11.Fc4 Ad7

Grunfeld savunmasının varyantında siyah, taşları geliştirmeden rakibinden piyon alıyor.

12.Ae2 Ae5 13.Fa2 Ff5 14.Fxe5 Fxe5 15.Ad4 Vxc5 16.Axf5 gxf5

Bu hamleden sonra siyah şahın güvenliğinden söz edemiyoruz.

17.0-0 Va5 18.Vc2 f4 19.c4 fxe3 20.c5

Beyaz piyonlar tehlikeli geliyor.

20...Vd2 21.Va4+ Şf8 22.Kcd1 Ve2 23.d6 Vh5 24.f4 e2
Aksiyonun en yüksek noktası.

25.fxe5 exd1V 26.Kxd1 Vxe5

Siyah kalite önde olmasına rağmen iki tane kalesinden de eksik olduğunu söyleyebiliriz. O yüzden konum beyaz için kazanılmıştır.

27.Kf1 f6 28.Vb3

Baskı sonucunda zayıf karelerin varolması maçın sonucunu çok daha hızlandırıyor.

28...Şg7 29.Vf7+ Şh6 30.dxe7 f5 31.Kxf5 Vd4+ 32.Şh1

1-0 iki kale hala başlangıç yerinde duruyor.

Siyah oynar 4 hamlede mat yapar?

E.Çukuroğlu-B.S.Koçkan 2004 Uluslar arası İzmir

Cevap :1...Kxa1+ 2.Şxa1 Va8+ 3.Şb1 Va2+ 4.Şc1 Vc2 (Va1,Ke1)mat

Beyaz Oynar 4 hamlede mat yapar?
H.Kılıçaslan-Emir Ardıç 2004 Uluslar arası İzmir

Cevap :1.Vg4+ Şxe5 2.Vf4+ Şe6 3.Vf5+ Şd6 4.Ff4 mat.